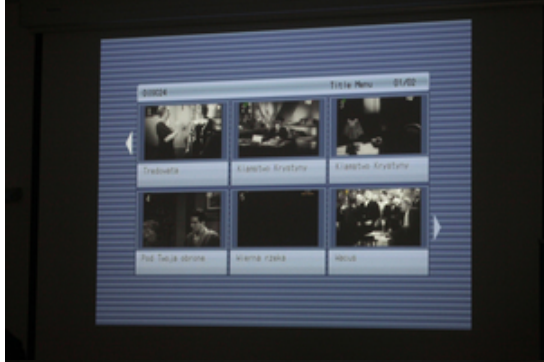

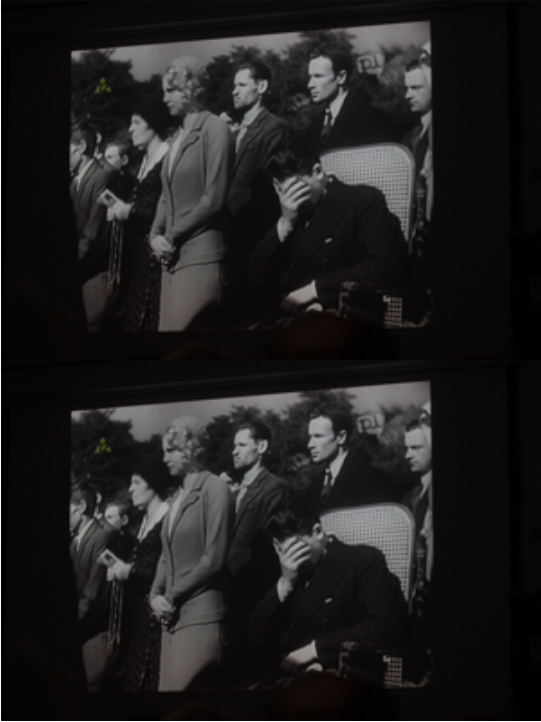
Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/68311,Seminarium-popularnonaukowe-Z-kamera-po-II-Rzeczypospolitej-Oblicza-polskiego-ki.html>
23.04.2024, 16:23

Seminarium popularnonaukowe „Z kamerą po II Rzeczypospolitej. Oblicza polskiego kina przedwojennego” - Warszawa, 1 kwietnia 2019

1 kwietnia 2019 r., w Centrum Edukacyjnym IPN Przystanek Historia w Warszawie, prof. Piotr Zwierzchowski zaprezentował temat: „Kino II Rzeczypospolitej - melodramat i komedia”. Było to kolejne spotkanie z cyklu „Z kamerą po II Rzeczypospolitej. Oblicza polskiego kina przedwojennego”.

Seminarium jest bezpłatne, organizuje je Oddział IPN w Warszawie.

Melodramat i komedia to bez wątpienia dwa najpopularniejsze gatunki w kinie II Rzeczypospolitej. Królował jednak ten pierwszy, z tego choćby powodu, że jego historia

była znacznie dłuższa. Melodramat towarzyszył kinu od najwcześniejszych lat, a po I wojnie światowej pojawił się między innymi w połączeniu z wątkami patriotycznymi. Chętnie sięgał też po literaturę popularną, do wzorów stworzonych między innymi przez Marię Rodziewiczównę, Tadeusza Dołęgę-Mostowicza, a przede wszystkim Helenę Mniszkównę. Nie bez powodu aż dwa razy, w kinie niemy i dźwiękowym, na ekran przeniesiono *Trędowatą*. Nie będzie zresztą przesadą stwierdzenie, że całe polskie kino przedwojenne było z natury melodramatyczne. Wątki melodramatyczne łączono na przykład z filmem historycznym, sensacyjnym czy religijnym, a schematyczne, sentymentalne fabuły z problemami społecznymi, jak na przykład nierówności między ludźmi z różnych warstw czy handel żywym towarem.

Komedia w kinie polskim pojawia się dopiero po przełomie dźwiękowym. Wcześniej nie potrafiło posługiwać się gagami, tak jak klasycy niemieckiej komedii. Aby bawić widza, potrzebowało dialogów i piosenek. Komedia wywodziła się z kabaretów oraz teatrzyków i stamtąd najchętniej czerpała wzorce. Najczęściej była oparta na schematach fabularnych i osobowościach wykonawców. Aktorzy kreowali określone typy postaci, czego przykładem może być stworzony przez Adolfa Dymśkę – Dodek, przedsiębiorczy warszawiak, któremu nie brakuje energii, ale też tęskni za miłością. Polskie komedie bywały infantylne, ale nie brakowało im też odrobiny surrealistycznego szaleństwa.

Podczas spotkania pokazane zostały fragmenty następujących filmów: **Trędowata** (1936), reż. Juliusz Gardan; **Kłamstwo Krystyny** (1939), reż. Henryk Szaro; **Pod Twoją obronę** (1933), reż. Edward Puchalski, Józef Lejtes; **Wierna rzeka** (1936), reż. Leonard Buczkowski; **Wacusi** (1935), reż. Michał Waszyński; **Manewry miłosne, czyli córka pułku** (1935), reż. Jan Nowina-Przybylski, Konrad Tom; **Zapomniana melodia** (1938), reż. Konrad Tom, Jan Fethke.

Prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski – historyk filmu, autor m.in.: *Zapomniani bohaterowie. O bohaterach filmowych polskiego socrealizmu*, Warszawa 2000; *Pęknięty*

monolit. Konteksty polskiego kina socrealistycznego, Bydgoszcz 2005; Piękny sen pedagoga. Literackie i filmowe portrety świata edukacji, Kraków 2005; Spektakl i ideologia. Szkice o filmowych wyobrażeniach śmierci heroicznej, Kraków 2006; Kino polskie po roku 1989, Bydgoszcz 2007; Kino nowej pamięci. Obraz II wojny światowej w kinie polskim lat 60., Bydgoszcz 2013; Polskie seriale telewizyjne, red. [Piotr Zwierzchowski](#), [Barbara Giza](#), John Bates, Karolina Kosińska, Bydgoszcz 2015.

Kolejne spotkania:

- Kino PRL-u wobec II Rzeczypospolitej – 6 maja 2019
- II Rzeczpospolita w kinie polskim po roku 1989 – 27 maja 2019